

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bsp.

(Hely)

1943. XI. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

640.24

"1943"

Budapesti kávéházi ekhó

Hajnali kilenc órakor telt ház van a kávéháznak nevezett és a Kaffehaus-ból magyartalanul kávéháznak fordított, bár a háznak csupán földszintjét betöltő (totus pro parte!) vendéglátóipari helyiségben. Valóban, a vendéglátó kávéiparos látja manapság a legtöbb vendéget, bár a vendéglők is zsúfoltak és jópénzért, nevük rendelkezéseit betöltve, meg is vendélik a vendéget. Sürögnek a (Kellner-ből fordított) pincérek, az asztal megterül vajkarikákkal, sőt még a libának tepertője is kínálkozik, néha ajkcsücsörítve tőpörtyű néven mutatva be magát. A tojás jász nyelven már régen fölvette a „simon” nevet. A barnaszínű „tejes” kávé tejszín nélkül is színültig megtölti a magas poharat. Mellette cukorbóla kocka, de van, aki elveti a kockát poráron nyöszörgő pincsijének és jószívűen lemond szívizmának fontos táplálékáról.

Mindenki itt van. A potrohos bíró, a vizsgára készülő diák, a tüsszentő kávénéni, az adóívet kitöltő ügyvéd, akihez útközben beszél a gépirókisasszony, hogy átvegye az utasításokat. Van, ki re-

gényt olvas és szemrehányást tesz az újságosnak: miért nincs a regelihez Éjjeli Híradó. Kiderül, hogy egyelőre néhány napig nem is jelenik meg. Muszáj folytatni helyette a regényt. Kettő ötven — mondja a vazsmegyei főúr, akinek egyénisége szöges ellentétben áll a sima, ultramodern falakkal. A doktor úr távozás előtt könnyedén odaszól neki: Ha a Dunkovszky úr keres, mondja, hogy elutaztam, a Klein úr várjon meg, mert mindjárt visszajövök, a női hangnak mondja, hogy elintéztem a dolgot és a Piacsik bácsi jól van. — A főúr mindent tud és nem felejt, kit vendélik.

A ház napsütötte falánál egész sor gyermekkocsi, alvó gyermekekkel. A kisparkban ovodisták kergetőznek Tante Zizi felügyelete alatt. Ő a parknak gyermekkertésze. A pótkocsi-kalauz leugrik a pótkocsiról. Újabb fontos szerepet kapott. Ő az, aki belereccsent a sípba és csalogatja az utast a szerelvény elhanyagolt, parlagon futó részei felé: Ide is tessék fölszállni, ez is odamegy. Igyekezünk kérem! Fia-talosan kérem! Persze, az előkelő polgár nem hallgat rá. De megkésve

befut a kifutó és örül, hogy balkéz-zel fölkapaszkodhatik a már mozgásban levő pótra... Ki látott már budai kiskocsmát délben? Ebéd nincs, csak este főzünk! Ahol főznek, ott is csak egy-két vendég lézeng. Szófavizet isznak a nyúlpörkölthöz, a csontokat pedig hazaviszik. Úgy hallom, havi hetven pengőbe kerül ma egy kutya élelmezése. A nyugdíjas kutyabarát inkább a zongoráját adja el.

A déli órákban ismét megélnék az újságfront. A reggeli lapok már kirámázva, magulátúra-létre szenderülnek a sarokban. Most van a dandárja az Újságos munkájának. Tíz lapot harminc helyre kellene szétosztania. Nem csoda, ha csak az arravalónak, illetve a borraivalónak jut kegyeiből. Ez az ő aratása. A Ruhatáros is hivatalba lép és szigorú udvariassággal tartóztatja föl a beszivárgókat. A habitué azonban kabátostul jön. Valakit keres, vagy a tulajdonos lányának hoz mozijegyet. Átátnéz rám, aztán megy sietve. A Költő éppen befejezte a versét. Az Író nő csomagokkal érkezik, vidéki témakörűtjának élelmiszereit hozva. A könyvtáros hevederrel a nyakában, magas könyvoszlopot cipel. A boríték színes és csábító, a szerző amerikai, de a szakmabeli tudja, hogy itt készült

a budafoki hónaposszobában. Beigazolódik a régi tétel, hogy könyvet senki sem vesz, de eladni lehet.

A telefonos kezdi ívpapírra ragasztani a kenyérjegyeket. Most a cukrászlány londoni jelenete következik: eléd rakja a rózsaszínű, gúszos lincert, a grehem-zsömlét, a kétpengős almát. A szífn megtelik középkorú asszonyokkal. Első hölgy mondja második hölgynek: Akkor kaptam életemben az első virágot férfitől. Négy nagymama, illetve nagynéni és egy nagybácsi mellett három éves kisleány térdel a karosszéken és az étlap hátára házikókat rajzol. Még nem tudja, hogy három házat fog örökölni a Szondy-utcában. A belső páholyban két elszánt sakkozó, a körbefutó emeleten ádázul kártyáznak. Az emeletes-fejű méltóságos a tulajnak magyarázza, hogy alik eszik húst. Bölcsen szívja kétpengős szivarját és nyilván nem látja feketének a világot Legbölcsebb azonban a bajszos, szakállas fekete korcskutya. Szemlélődik, leméri az arrajárókat, a farkesóválása barométerként jelzi a rokonszenv fokait. A saját fajtáját mindig megugatja.

Ismét változik a szín. A vacsorázók között ritka a társtalan ven-

dég. Az egyik asztalnál fiatalabb nők. Csinos vagy édesem, mint mindig — fogadja a konkurencia a kockás ruha és a térd alatt visszakunkorodó fehér hóharisnya tulajdonosát. Odébb hat férfi egy nővel. Tudat alá merülő lélekűbár legyen, aki messziről megmondja, melyik a férj. A sarokban húszévesek, kettesben. Az ember magától értetődőnek tartja... — szól bosszúsan és durcásan a leány. Közben a szomszéd asztalhoz belibben a színész nő. Előadásról jön, lemosakodva és újra rúszozva. Nyolc férfi csókolja a kezét, fásasztó végignézni. Zárás előtt szedik össze a gyufatartókat. A főúr hozza a vas-kazettát. A szerelmes pár kibékülve távozik. És tudod, még mit akarok kérdezni? — mosolyogja a leány. Kinn a nedves sötétben a kocsi-vezető leszól a megálló utasaihoz: Kérek egy zseblámpát, hogy jól áll-e a váltó. — Mutatom neki, hogy jól... Az idő pedig a házme-terek számára dolgozik. Éjfélre mindenki otthon van és bánatában annyi kapupénzt ad, mint békebeli reggel ötör.

Garázda Péter